

**Y.Y.S VE
O.K.S.B
ARASINDAKİ
FARKLAR**

Mayıs 25

2018

İş bu belgede Yetkilendirilmiş Yükümlüler ile Onaylanmış kişi arasındaki farklar anlatılmaktadır.

**ERKAN ATEŞ
TARAFINDAN
DERLENMİŞTİR**

Soru: Onaylanmış kişi statüsü ile yetkilendirilmiş yükümlü arasındaki farklar nelerdir?

Cevap:

- Yetkilendirilmiş yükümlüler onaylanmış kişilerin faydalandığı tüm izin ve yetkilerden faydalanabilirler. Yetkilendirilmiş yükümlülerin onaylanmış kişilerden farklı olarak ayrıca taşıt üstü mavi hat, ihracatta yerinde gümrükleme ve izinli gönderici yetkisinden faydalanmaları mümkündür.
- Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası süresiz olarak düzenlenmekte olup koşulların karşılanmaya devam edip etmediği periyodik kontrollerle incelenirken, onaylanmış kişi statü belgesinin geçerlilik süresi 2 yıldır ve süre sonunda güncellenmesi gerekir.
- Onaylanmış kişi statüsüne sahip olabilmek için belirli performans (ithalat ihracat hacmi) koşullarına bakılırken, yetkilendirilmiş yükümlü olabilmek için sağlanması gereken herhangi bir performans koşulu bulunmamaktadır.
- Onaylanmış kişi statüsüne sahip olabilmek için gümrük kurallarına uyum ve mali yeterlilik şartı aranırken, yetkilendirilmiş yükümlü olabilmek için ayrıca düzgün ve izlenebilir bir kayıt düzeni ile emniyet ve güvenlik standartlarına sahip olunması gerekir.
- Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü bir uluslar arası bir uygulama olup bu statü için aranan koşullar global nitelikte olup, onaylanmış kişi statüsü daha yerel bir uygulamadır.
- Onaylanmış kişiler sahip oldukları kolaylıkları yalnızca ülkemizde kullanabilmelerine karşılık yetkilendirilmiş yükümlüler sahip oldukları kolaylıkları imzalanacak karşılıklı tanıma anlaşmaları çerçevesinde ticaret yaptıkları diğer ülkelerde de kullanabilirler.
- Yetkilendirilmiş yükümlüler, güvenilirliği tasdik edilmiş firmalar olduklarını kullanabilecekleri özel bir logo ile ilan edebilirlerken, onaylanmış kişilerin kullanabilecekleri bir logo bulunmamaktadır.

Soru: Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü kapsamında hangi izin ve yetkilerden faydalanılabilir?

Cevap: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahipleri ayrıca bir talebe gerek kalmaksızın aşağıdaki izin/yetkileri tamamından faydalanabilirler:

- Eksik beyan,
- Kısmi Teminat,
- Azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verme,

- Tam beyanlı yaygın basitleştirilmiş usul (taşıt üstü)
- Mavi hat (taşıt üstü dahil)
- İthalat ve ihracat beyannemelerine belge eklememe,
- Beyannamenin belge kontrollerine tabi tutulması halinde kontrollerinin öncelikle yapılması,
- Beyanname kapsamı eşyanın muayeneye tabi tutulması halinde muayenenin öncelikle yapılmasıdır.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibi aşağıdaki izin ve yetkilerden ise talep etmeleri ve ilgili ek koşul veya koşulları sağlamaları halinde yararlanılabirler:

- Götürü teminat,
- İhracatta yerinde gümrükleme izni,
- Basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR Dolaşım Belgesi Düzenleme ve Vize Etme İzni
- Eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı veya EUR. MED fatura beyanı düzenleyebilme izni,
- İzinli gönderici yetkisi

Soru: İhracatta yerinde gümrükleme nedir ve kimler hangi koşullarla bu izne sahip olabilmektedir?

Cevap: İhracatta yerinde gümrükleme eşyanın ihracata yönelik gümrük işlemlerinin; firmanın kendi tesislerinden yapılarak, ihracat eşyasının ihracat (iç) gümrük müdürlüğüne getirilmeden, aracın firmanın tesislerinde mühürlenerek doğrudan çıkış (sınır) gümrük idaresine sevk edilmesi esasına dayanır.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü almaya hak kazanmış ve başvuru yılından bir önceki yıl ve bizzat kendisi asgari 5 Milyon Dolar tutarında fiili ihracat yapmış olan ihracatçı firmalar ihracatta yerinde gümrükleme iznine sahip olabilir. Başvuru sahibi şirketin dış ticaret sermaye şirketleri, grup ihracatçıları gibi aracı kuruluşlar üzerinden yaptığı ihracat tutarları bu koşulun sağlanmasında dikkate alınmaz.

Soru: İhracatta yerinde gümrükleme uygulamasının faydaları nelerdir?

Cevap: Mevcut durumda ihracatçı firmaların ihraç etmek istedikleri eşya öncelikle iç gümrük idaresine getirilmekte, buradaki işlemler tamamlandıktan sonra ihracat eşyası ülkeden çıkış yapılacak sınır gümrük idaresine götürülmekte ve ihracat işlemleri tamamlanmaktadır.

İhracatta yerinde gümrükleme sayesinde ihracat eşyasının gümrük işlemleri, firmanın kendi tesislerinde yapılarak ihracat eşyası iç gümrüğe getirilmeden doğrudan sınır gümrük idaresine sevk edilebilecektir. Eşya muayenesinin gerekli olduğu sınırlı sayıdaki durumlarda ise gümrük memurunca firmanın tesislerine gidilecektir.

Böylece hem izin sahibi firmaların izin kapsamındaki ihracatları daha hızlı ve daha az maliyetli bir şekilde gerçekleşecektir. Ayrıca, siparişlerin gecikmeksizin teslim mümkün olacak ve bu yolla pazar payları artacaktır.

Soru: İzinli gönderici yetkisi nedir ve kimler hangi koşullarla bu izne sahip olabilmektedir?

Cevap: İzinli gönderici, eşyanın transitine yönelik gümrük işlemlerini kendi tesislerinde yapan, transit eşyasını hareket (iç) gümrük müdürlüğüne sunmaksızın, aracı kendi tesislerinde mühürleyerek doğrudan çıkış (sınır) gümrük idaresine sevk eden taşıyıcıdır.

Aşağıdaki koşulları karşılayan taşımacılar izinli gönderici olabilirler:

- Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü almaya hak kazanmış olan,
- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında alınmış uluslararası taşımacı yetki belgesine sahip olan,
- Başvuru yılından bir önceki yıl içerisinde en az 500 transit beyannamesi (TIR Karnesi dâhil) kapsamında eşya transit eden,
- Kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme iznine sahip olan.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü almaya hak kazanmış olmayan kişilerin bu kolaylıktan yararlanması mümkün değildir.

Soru: İzinli gönderici yetkisinin faydaları nelerdir?

Cevap: İzinli gönderici uygulaması; eşyanın transitine yönelik gümrük işlemlerinin firmanın kendi tesislerinde yapılarak transit eşyasının hareket gümrük müdürlüğüne sunulmaksızın, doğrudan çıkış gümrük idaresine sevk edilmesidir.

Taşıyıcı firmalara tanınan izinli gönderici uygulamasında, transit edilecek ihracat eşyası iç gümrük idaresine getirilmeden, izin sahibi firmanın tesislerinde mühürlenerek doğrudan sınır gümrük idaresine götürülebilecektir. Eşya muayenesinin gerekli olduğu sınırlı sayıdaki durumlarda ise gümrük memurunca firmanın tesislerine gidilecektir.

Böylece, izinli gönderici uygulamasıyla hem izin sahibi firmalar için zaman ve maliyet tasarrufu sağlanacak, hem de gümrüklerdeki iş yoğunluğu hafifletilerek araç kuyrukları azaltılacaktır.

Soru: İhracatta yerinde gümrükleme izin sahibi ve izinli gönderici birlikte mi çalışmaları gerekir?

Cevap: Bu kolaylaştırmalara sahip firmaların bir arada veya ayrı ayrı çalışmaları mümkündür. İhracatta yerinde gümrükleme iznine sahip ihracatçı firmalar kesin ihraç (1000 rejim kodlu işlemler) edecekleri eşyalarını bir izinli göndericiyle taşıyabilecekleri gibi, normal bir taşıyıcı ile taşıyabilmektedirler. Ancak, dahilde işleme rejimi (3141 ve 3151 rejim kodlu işlemler) kapsamı eşyalarını mutlaka bir izinli göndericiye taşıması gerekir.

Ayrıca, izinli gönderici yetkisine sahip taşımacıların ihracatta yerinde gümrükleme iznine sahip olan veya olmayan tüm firmaların ihracat eşyasını yetki kapsamında taşımaları mümkündür. İhracatta yerinde gümrükleme iznine sahip olmayan firmalar yalnızca kesin ihracat eşyalarını (1000 rejim kodlu işlemler) izinli gönderici kolaylığı çerçevesinde taşıyabileceklerdir.

Soru: Onaylanmış İhracatçı nedir?

Cevap: İhracatta yerinde gümrükleme, basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR dolaşım belgesi düzenleme ve vize etme, eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı/EUR.MED fatura beyanı düzenleme izinlerinden en az birine hak kazanmış kişilere onaylanmış ihracatçı denilmektedir

Soru: Karşılıklı tanıma anlaşmasının önemi nedir?

Cevap: Karşılıklı tanıma anlaşması Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü benzeri uygulamalara sahip ülkelerle imzalanacak olan ve anlaşmaya taraf ülkelerin birinin vermiş olduğu yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün diğer taraf ülkelerce de kabul edilmesine olanak sağlayan bir anlaşmadır. Bu sayede yetkilendirilmiş yükümlü statü belgesi sahibi firmalar, anlaşmaya taraf ülkelere daha güvenilir olarak kabul edilecek ve bu ülkelerle yapılacak ticaretle daha az kontrole tabi tutulma, öncelikli kontrol gibi o ülke tarafından sunulan kolaylıklardan faydalanabilecektir.

Soru: Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının faydaları nelerdir?

Cevap:

- Gümrük idaresiyle ticaret erbabı arasında işbirliği artışı.
- Gümrük idaresinin iş yükünün hafifletilmesi, riskli sevkiyatlara daha çok odaklanabilmesi ve kaçakçılık faaliyetleriyle daha etkin mücadele edilebilmesi.
- Gümrüklerdeki eşya hareketlerinin ve araç sevkiyatlarının hızlandırılması.
- Yasal ticaretin kolaylaştırılması ve yasadışı ticaretle mücadelede etkinliğin artırılması.
- Ülkenin uluslararası rekabet gücünün artması.
- Ülkenin yabancı yatırımlar için daha cazip hale gelmesi.
- Dış ticaretin hızlı ve kolay yapıldığı bir ülke olarak tanınma.
- Ulusal ve uluslararası piyasalarda ticaret ortağı olarak daha çok tercih edilme.

- Uluslararası ticaretteki emniyet ve güvenlik açıklarının azaltılması yoluyla güvenli ticaretin teşvik edilmesi.
- İşlemlerin daha az maliyetli ve daha hızlı gerçekleştirilmesi yoluyla ihracatın desteklenmesi.
- Uluslararası standartlarda daha etkin ve verimli çalışan, daha yüksek rekabet gücüne ve daha iyi iç kontrol süreçlerine sahip firma sayısında artış sağlanması.
- Tedarik masraflarının azalması ve tedarikçilerle işbirliğinin artması.
- Yurtdışı alıcılarına eşyayı zamanında teslim edebilme.
- Uluslararası pazarlarda tedarikçi olarak daha çok tercih edilme.
- Uluslararası piyasalarda güvenilir olarak tanınma.
- Karşılıklı tanıma anlaşması yapılan ülkelerde yetkilendirilmiş yükümlü olarak kabul edilme ve o ülkede yetkilendirilmiş yükümlüler için sağlanan ayrıcalıklardan mütekabiliyet esasına dayanılarak faydalanabilme.

Soru: Gelecek dönemde yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahiplerine yönelik olarak tanınması öngörülen diğer kolaylıklar nelerdir?

Cevap: Gelecek dönemde Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü kapsamında ithalatta yerinde gümrükleme yetkisi ve bu yetki sahiplerinin eşyalarını taşımak üzere izinli alıcı uygulamalarının hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.